

Jak wskazują dane, przed pandemią 85 procent nauczycieli nie miało żadnych doświadczeń z edukacją zdalną. Nowa sytuacja była wielkim sprawdzianem także dla rodziców i przede wszystkim samych uczniów. Jak zdalne nauczanie zmieniło szkołę? I jaka przyszłość rysuje się przed edukacją? Między innymi nad tymi zagadnieniami zastanawiali się uczestnicy debaty zorganizowanej przez Instytut Spraw Publicznych i Komisję Europejską.

Podczas debaty na zdalną edukację starano się patrzeć z dwóch perspektyw – polskiej, a także zagranicznej. Ekspertki z Belgii i Czech podzieliły się doświadczeniami ze swoich krajów w zdalnym nauczaniu.

Saskia Van Uffelen, Wiceprezesa GFI Benelux z Belgii mówiła o przyszłości edukacji głównie w oparciu o nowe technologie. Podkreślała, jak ważny przy zdalnej nauce był dostęp do sieci i jak bardzo ów dostęp zmienił podejście ludzi – dzięki temu częściej odważają się wypowiadać i zabierać głos w ważnych dla nich sprawach. Również dzieci mając szybszy dostęp do informacji bardziej aktywnie włączają się w dyskusję. Zdaniem ekspertki system hybrydowy już z nami zostanie, dlatego należy zastanowić się, jak wykorzystać technologię w sposób otwarty, by poradzić sobie z przyszłymi wyzwaniami. Przede wszystkim – zdaniem Saski Van Uffelen - trzeba współpracować a nie konkurować z innymi systemami. Konieczne jest uczenie analizowania danych, a także tego jak odróżniać fake newsy. Ekspertka poruszyła też kwestię social mediów. Korzystają z nich już najmłodsze dzieci, a dużą rolę i zarazem odpowiedzialnością rodziców jest, by pokazać im jak robić to etycznie. Omówiony został też belgijski projekt Digital For Youth, który opiera się na tym, jak odpowiednio i kreatywnie wykorzystywać technologię w edukacji. Zdaniem Saski Van Uffelen należy angażować wszystkich na rynku pracy – zwłaszcza kobiety i osoby starsze. Jej zdaniem, jeśli wszyscy ponoszą odpowiedzialność za edukację, to wszyscy muszą być w nią włączeni. Zaprezentowała narzędzia dla nauczycieli i uczniów w przyswajaniu cyfrowego świata. Główną rekomendacją przekazaną przez ekspertkę było to, by nie ulegać zmęczeniu i skupiać się na nowych inicjatywach. Świat cały czas dostosowuje się do tego, co przyniósł rok 2020. Nowe rozwiązania będą z całą pewnością długotrwałym procesem. Konieczne jest zatem słuchanie głosu dzieci.

Uczestnicy debaty mieli także okazję poznać doświadczenie ze zdalną edukacją, jakie zdobyli Czesi. **Lucie Gregurkova**, Dyrektorka Wydziału Edukacji Cyfrowej w Ministerstwie Edukacji, Młodzieży i Sportu zaznaczyła, że czeskie szkoły zostały zamknięte na najdłuższy okres spośród wszystkich krajów europejskich. Pierwszym działaniem podjętym przez ministerstwo była współpraca z telewizją publiczną, która od razu zaczęła nadawać programy edukacyjne. Nadawane były też webinary dla nauczycieli. Szkoły uzyskały pomoc w zaadaptowaniu programów do nauki zdalnej. Czeskie ministerstwo wiąże ogromne szanse z Funduszem Odbudowy. W głównej mierze środki planuje przeznaczyć na zakup sprzętu cyfrowego i szkolenia dla nauczycieli. Również w wielu szkołach po pierwszym roku pandemii zaczęto robić analizę programów nauczania i wykreślać z nich rzeczy niepotrzebne dla dzieci. Lucie Gregurkova podkreśliła ogromną rolę nauczycieli, którzy poradzi sobie doskonale z sytuacją. Zaznaczyła jednak konieczność patrzenia w przyszłość i skupienie się na indywidualizacji nauczania.

Drugą częścią debaty był panel dyskusyjny, w którym udział wzięli nauczyciele, dyrektorzy szkół, a także przedstawiciele organizacji zajmujących się edukacją w Polsce.

Najważniejsze kwestie, na które zwrócono uwagę, to:

- pandemia pokazała bardzo dużą mobilizację i wzajemne wspieranie się nauczycieli, uczniów i

rodziców;

- zwrócono uwagę na to, że wielu nauczycieli skarży się na brak wsparcia ze strony dyrektorów szkół;
- wciąż obserwowany jest brak strategii i wizji w nowej sytuacji;
- zanotowano wzmożoną aktywność starszych nauczycieli szukających pomocy w zakresie cyfryzacji;
- zwrócono uwagę na potrzebę nowych rozwiązań (np. praca w chmurze), potrzebne są też nowe przestrzenie w szkole – coworkingi grupowe i indywidualne. Niezbędne jest uczenie samodzielnego uczenia się. Trzeba dać nauczycielom poczucie sensowności pracy;
- zdaniem ekspertów konieczna jest edukacja uczciwości - jak nauczyć uczniów, że uczciwość ma sens w dobie częstych plagiatów przy edukacji zdalnej;
- powinno się stawiać na kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów;
- największą bolączką dzisiejszego systemu edukacji jest brak wizji szkoły na przyszłość.